

**GROND VOOR
VERANDERING**

Grond voor Verandering: een maatschappelijke coalitie

Onze oproep: Zet schaarse publieke ruimte doelmatig en gericht in voor de transitie naar duurzame mobiliteit.

- Ontwikkel een routekaart waar de toekomstige behoefte en ruimte benodigd voor snellaadinfrastructuur en (deel)mobiliteitshubs op lokaal niveau in kaart wordt gebracht. De routekaart helpt het ontwikkelen van duidelijke beleidskaders in de transitie naar duurzame mobiliteit.
- Breng daarin ook in kaart welke gemeentegrond beschikbaar is voor de ontwikkeling van (snel)laadstations en breng deze naar de markt, om de doelen van schone lucht en uitstootvrije mobiliteit sneller te behalen. Kijk hierbij ook naar het transitie-potentieel van de huidige tankstationlocaties.
- Zet in op regelmatige en transparante aanbestedingsprocedures met duidelijke kwaliteitscriteria en een eerlijk speelveld tussen bestaande aanbieders en nieuwe markttoetreders.

Aanleiding

Omdat de ruimte in steden en dorpen steeds schaarser wordt, staan gemeenten voor de uitdaging om slim en zorgvuldig met hun grond om te gaan. Dat vraagt om een frisse blik op het gebruik van publieke gronden, met oog voor maatschappelijke waarde, duurzaamheid en een prettige leefomgeving. Veel gemeenten verhuren hun grond voor mobiliteitsvoorzieningen, zoals tankstations. De transitie naar elektrisch rijden en nieuwe vormen van mobiliteit zoals deelauto's vragen om ruimte voor snellere laadinfrastructuur en overstappunten. Zulke voorzieningen zijn cruciaal om een toekomstbestendig, flexibel en duurzaam mobiliteitssysteem te realiseren dat aansluit bij de behoeften van iedereen. Zonder tijdige aanleg daarvan loopt de mobiliteitstransitie vertraging op.

In Nederland is de laatste jaren veel voortgang gemaakt met de uitrol van het AC-laadnetwerk: de reguliere palen op straat. De dekkingsgraad van dit laadnetwerk is hoog. Echter, door het nieuwe ingevoerde ACM prioriteringskader komen in de tweede helft van 2026 de aanvragen voor aansluitingen van publieke AC laadinfrastructuur op de wachtlijst te staan. Dit terwijl de elektrificatie van het wagenpark in volle gang is. Op dit moment is op nationaal niveau 7% van het Nederlandse wagenpark volledig elektrisch. De verwachting is dat dit in 2030 21% zal zijn. Het aantal EV-registraties in Zwolle zal naar verwachting toenemen van 3.453 in 2025 naar 12.378 in 2030.¹ Ook is gemeente Zwolle bezig met de invoering van de Zero Emissie Zone voor stadslogistiek. Om ervoor te zorgen dat ondernemers toegang blijven behouden tot de

¹ Outlook Dashboard (Elaad) <https://outlook.elaad.nl/>

binnenstad, is het van belang dat op strategisch gelegen locaties voldoende faciliteiten worden ingericht.

Om de mobiliteitstransitie op nationaal en lokaal niveau te agenderen en stimuleren, is de maatschappelijke coalitie 'Grond voor Verandering' opgericht, bestaande uit 11 partijen: *Allego, DOET, Electra, Fastned, Leap24, Natuur & Milieu, Nederlandse Vereniging Duurzame Energie, Open State Foundation, TotalEnergies, Vattenfall en de Vereniging Elektrische Rijders*.

De coalitie is ontstaan naar aanleiding van een recent gelanceerde campagne van Fastned, '[Grond voor Verandering](#)', na een grootschalig onderzoek op basis van de WOO (Wet Open Overheid) dat onder alle Nederlandse gemeenten is uitgevoerd. Hiermee is in kaart gebracht welke tankstations in Nederland op gemeentegrond staan. Het onderzoek bracht de volgende ontwikkelingen in kaart: Ongeveer 450 tankstations staan op gemeentelijke grond, dat is 11% van het totaal aantal tankstations in Nederland. Van alle Nederlandse gemeenten hebben 126 gemeenten één of meerdere tankstations op gemeentegrond (dat is 37% van alle gemeenten). Daarnaast hebben 30 van deze 126 gemeenten contracten met tankstations zonder einddatum of die na verloop van de huurtermijn worden verlengd zonder aanbestedingsprocedures. De gemeente Zwolle heeft op dit moment 10 tankstations op gemeentegrond staan.

Het onderzoek toont onder meer aan dat er een gebrek is aan transparantie in de afspraken tussen gemeenten en tankstations. De stilzwijgende verlengingen en contracten zonder duidelijke einddatum zorgen ervoor dat zittende partijen structureel bevoordeeld worden. Dit resulteert in oneerlijke toetredingskansen voor nieuwe spelers. Ook zijn huidige procedures niet altijd in lijn met de [geldende aanbestedingsregels](#) en het [didam-arrest](#).

Verder laat het onderzoek zien dat deze strategisch gelegen locaties een belangrijke rol kunnen spelen in het faciliteren van de mobiliteitstransitie. Het is onderdeel van een bredere oproep om publieke grond beschikbaar te maken voor snellaadinfrastructuur en overstappunten. Inmiddels is een brede coalitie gevormd van partijen en organisaties die het maatschappelijk belang van de mobiliteitstransitie onderschrijven.

De coalitie maakt zich gezamenlijk hard voor het volgende doel:

Zet schaarse publieke ruimte doelmatig en gericht in voor ontwikkelingen die de transitie naar duurzame mobiliteit ondersteunen en versnellen.

Doe dat via open en objectieve verdelingsprocedures en in samenwerking met publieke en private partijen. De invulling per locatie kan variëren: van snellaadstations tot deelmobiliteitshubs of andere voorzieningen die uitstootvrije mobiliteit faciliteren. De 450 huidige tankstation locaties kunnen een grote rol spelen in de transitie. Deze strategisch gelegen locaties bedienen op dit moment de fossiele vormen van vervoer en bieden een uitgelezen kans voor de realisatie van faciliteiten die noodzakelijk zijn voor de transitie naar uitstootvrij vervoer.

Waarom nu?

Het aandeel EV's groeit, waardoor de vraag naar publieke laadinfrastructuur toeneemt, mede door de invoering van zero-emissiezones en het feit dat veel overstappers geen eigen laadmogelijkheid hebben. Tegelijk neemt de vraag naar fossiele brandstoffen af. De schaarste aan publieke ruimte vormt een belangrijk knelpunt in de energietransitie; tijdige en actieve inzet van deze gronden is nodig om vertraging te voorkomen en een betrouwbaar, dekkend netwerk te realiseren. Door beschikbare gronden en toekomstige behoeften goed in kaart te brengen, kunnen we inspelen op de groeiende vraag en zorgen dat de transitie naar duurzame mobiliteit voor iedereen mogelijk blijft.

Omdat het uitgeven van vergunningen en concessies tijd kost, is het belangrijk nu te starten met planvorming en een langjarig verdelingsritme, zodat steden en dorpen bereikbaar blijven voor toekomstige weggebruikers. Gemeenten moeten transitieplannen maken die zowel bestaande pomphouders perspectief bieden als nieuwe partijen toegang geven tot strategisch gelegen publieke gronden. Steeds meer lokale overheden erkennen de strategische waarde van tankstation locaties en ontwikkelen beleid voor de transitie van tankstations als onderdeel van de energietransitie. Dit is hét moment om breder te sturen en een transparant, voorspelbaar ritme in te zetten voor herverdeling en herbestemming, in lijn met de energietransitie. Een helder maatschappelijk signaal over transparantie, gelijke kansen en doelmatige inzet van publieke ruimte helpt om zorgvuldig en toekomstbestendig te besluiten.

Recente ontwikkelingen

Sinds de publicatie van het onderzoek naar tankstation locaties op publieke grond hebben er een aantal belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden:

- De Grond voor Verandering-coalitie is opgericht met een eigen boodschap, bestaande uit verschillende branchepartijen, marktpartijen en NGO's.
- Ook de NAL heeft het belang van dit onderwerp gezien en heeft een nieuwe actielijn opgenomen in de jaarplannen van de Werkgroep Laadinfrastructuur voor Personenvervoer. Deze actielijn stelt onder andere het doel om de inzet van publieke grond voor de verkoop van fossiele brandstoffen verder in kaart te brengen en een landelijke routekaart op te stellen waarmee de transitie naar het faciliteren van uitstootvrije mobiliteit wordt ingezet.
- De NAL regio Zuid-West is de eerste regio die de transitie van tankstationlocaties heeft opgenomen in haar jaarplannen.
- Gemeente Utrecht heeft als eerste gemeente een Uitvoeringsagenda Transitie Tankstations vastgesteld in het eerste deel van 2025. Ondertussen heeft gemeente Amsterdam haar beleid vastgesteld en is Den Haag bezig met het ontwikkelen van beleid at deze transitie moet gaan vormgeven.
- De Grond voor Verandering-coalitie heeft op 13 januari 2026 een petitie aangeboden aan de Tweede Kamer om aandacht voor dit onderwerp te vragen.

Wij, de leden van de coalitie, doen daarom de volgende oproep aan gemeente Zwolle:

- Ontwikkel een routekaart waar de toekomstige behoefte en ruimte benodigd voor snellaadinfrastructuur en (deel)mobiliteitshubs op lokaal niveau in kaart wordt gebracht. De routekaart helpt het ontwikkelen van duidelijke beleidskaders in de transitie naar duurzame mobiliteit.
- Breng daarin ook in kaart welke gemeenteground beschikbaar is voor de ontwikkeling van (snel)laadstations en breng deze naar de markt, om de doelen van schone lucht en uitstootvrije mobiliteit sneller te behalen. Kijk hierbij ook naar het transitie-potentieel van de huidige tankstationlocaties.
- Zet in op regelmatige en transparante aanbestedingsprocedures met duidelijke kwaliteitscriteria en een eerlijk speelveld tussen bestaande aanbieders en nieuwe markttoetreders.

Leden Coalitie: Allego, DOET, Electra, Fastned, Leap24, Natuur & Milieu, Nederlandse Vereniging Duurzame Energie, Open State Foundation, TotalEnergies, Vattenfall, Vereniging Elektrische Rijders.